

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Кафедра англійської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
_____ Н.М. Іщенко
“ ____ ” _____ 20 ____ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

_____ **ПЕДАГОГІЧНА** _____
(назва практики)
галузі знань _____ 0203 Гуманітарні науки _____
(шифр і назва галузі знань)
напряму підготовки _____ 6.020303 «Філологія (англійська)» _____
(шифр і назва напряму підготовки)
факультету _____ Інститут філології _____
(назва факультету)

Декан Інституту філології

(назва факультету)

_____ Пронкевич О.В.
(підпис) (ПІБ)

Миколаїв - 2017

Робоча програма з педагогічної практики для студентів (назва практики) за напрямом підготовки 6.020303 «Філологія (англійська)».
„___” _____, 20__ року- __ с.

Розробники: Старшова О.О., к.філол.н., доцент, завідувач кафедри англійської філології
Запорожець Г.В., к.пед.н., доцент кафедри англійської філології
Колесник Г.Л., к.філол.н., доцент (б.в.з.) кафедри англійської філології
Сосніна Т.В., старший викладач кафедри англійської філології
Рибачук О.О., старший викладач кафедри англійської філології
Григор'єва О.В., старший викладач кафедри англійської філології
Кот С.Ю., в.о. старшого викладача кафедри англійської філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської філології

Протокол № ___ від
“___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис) (прізвище та ініціали)
“___” _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною радою Інституту філології
Протокол № ___ від
“___” _____ 20__ р.

Голова

(підпис) (прізвище та ініціали)
“___” _____ 20__ р.

Робочу програму погоджено:

Начальник навчально-методичного відділу

«___» _____ 2017 р.
І.Ю. Потай

ЗМІСТ

Вступ

I. Цілі і завдання практики

II. Зміст практики

2.1. Планування уроків іноземної мови, організація і проведення їх аналізу

2.2. Індивідуальні завдання. Позакласні заходи, що проводяться іноземною мовою, їх аналіз

2.3. Методичні рекомендації. Зміст навчальної діяльності керівників педагогічної практики

III. Форми та методи контролю. Критерії оцінки уроків студентів-практикантів

IV. Вимоги до звіту

V. Підведення підсумків практики

VI. Навчальні посібники. Список рекомендованої літератури

Додатки

Додаток 1. Зразок оформлення плану-конспекту уроку

Додаток 2. Схематичний план уроку

Додаток 3. Схема методичного аналізу мовного матеріалу уроку

Додаток 4. Схема загального аналізу уроку

Додаток 5. Схема поглибленого аналізу уроку

ВСТУП

Практика студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців різних кваліфікаційних рівнів у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили і проводиться на обладнаних відповідним чином базах Університету, в закладах освіти України та в інших країнах. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці майбутньої професійної діяльності, формування у них на базі одержаних в Університеті знань професійних навичок та вмінь для прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних суспільно-економічних умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Педагогічна практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного обсягу практичних навичок і умінь відповідно до кваліфікаційного рівня бакалавр.

Педагогічну практику проходять студенти всіх напрямів підготовки та спеціальностей, які передбачають можливість присвоєння фахівцю кваліфікації вчителя, викладача вищого навчального закладу I-IV рівня акредитації. Педагогічну практику проходять студенти освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр (на 3 курсі) відповідних напрямів підготовки і спеціальностей. Педагогічна практика є невід'ємною частиною підготовки до викладацької діяльності майбутніх висококваліфікованих фахівців, які отримують диплом бакалавра. Умовою успішного проходження педагогічної практики є опанування студентами змісту фундаментальних дисциплін, методики їх викладання, основ педагогіки для викладання відповідних дисциплін у загальноосвітніх школах, гімназіях, ліцеях, спеціалізованих середніх навчальних закладах.

Педагогічна практика є складовою підготовки студентів напряму підготовки 6.020303 «Філологія»(англійська).

Курс	Вид практики	Кількість кредитів	Семестр	Кількість тижнів
III	педагогічна	6	6	4

I. Цілі і завдання практики

У системі професійної підготовки майбутнього вчителя педагогічна практика є ланкою, що поєднує теоретичне навчання в університеті з самостійною роботою в школі. Під час педагогічної практики створюються всі необхідні умови як для практичної реалізації всіх знань, навичок та вмінь студентів, набутих з психолого-педагогічних, мовних, медико-гігієнічних та суспільствознавчих предметів, так і для розвитку індивідуальних педагогічних здібностей кожного з них.

Метою педагогічної практики є розвиток у студентів уміння здійснювати діяльність з навчання іноземної мови в навчально-виховних закладах на базі сформованої у них іншомовної компетенції та знань основ теорії методики, педагогіки та психології, уміння поєднувати теоретичні знання майбутніх учителів з методики викладання іноземної мови з практичною діяльністю навчання учнів; забезпечення практичного пізнання студентами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу; виховання у студентів потреби систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Студенти повинні оволодіти системою професійних умінь у процесі проведення навчально-виховної та дослідницької роботи на початковому та середньому ступенях навчання іноземної мови під час педагогічної практики на IV курсі.

Основні завдання педагогічної практики:

1. Формування в практикантів уміння проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності.
2. Розвиток у практикантів уміння здійснювати виховну роботу на базі вивчення іноземної мови.
3. Формування вміння проводити науково-дослідницьку роботу.

У процесі педагогічної практики відбувається:

- виховання у студентів стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті;
- закріплення, поглиблення та синтезування психолого-педагогічних, методичних і мовних знань у процесі їх використання для вирішення конкретних навчальних завдань;
- свідоме застосування студентами теорії навчання в практичній діяльності, усвідомлення її професійної значущості;
- формування та розвиток професійних навичок і вмінь;
- розвиток у студентів вміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності;
- ознайомлення з сучасним етапом навчально-виховної роботи в школі, передовим педагогічним досвідом; вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Основні права та обов'язки студента-практиканта

1. Студент-практикант зобов'язаний сформулювати в учнів накреслені у програмі навички та вміння щодо володіння іноземною мовою.
2. Практикант проводить свою діяльність згідно з вимогами Статуту школи, правилами внутрішнього розпорядку, виконує розпорядження адміністрації школи, вчителів та керівників педпрактики.
3. Студент-практикант має право вносити пропозиції щодо вдосконалення навчально-виховного процесу, організації педпрактики, брати участь у конференціях та нарадах.
4. Студент-практикант має право одержувати консультації вчителя та методиста з усіх питань проведення педагогічної практики.
5. Студент-практикант має право користуватися бібліотекою школи, навчальними кабінетами, навчальними посібниками.
6. Один із студентів-практикантів призначається старостою педпрактики.

7. Упродовж педагогічної практики студент працює в школі не менше

п'яти днів на тиждень; один день самостійної роботи на тиждень закріплюється за студентом на весь період педпрактики, це відбивається у розкладі роботи студентської групи.

8. Дозвіл на проходження педпрактики за місцем проживання або роботи студент одержує у ректора університету.

9. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин і отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету.

10. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин (хвороба, перебування на стажуванні за кордоном), вона переноситься на період проходження практики студентами заочного навчання без відриву від занять в університеті.

11. Студент, який одержав на екзамені "незадовільно" з практики усного та писемного мовлення і методики, до практики не допускається.

12. Студент, який має академічну заборгованість з інших дисциплін за попередній X семестр, до проходження практики допускається, академзаборгованість ліквідує у вільний від навчального навантаження у школі час.

II. Зміст практики

2.1. Планування уроків іноземної мови, організація і проведення їх аналізу

Успішність планування уроків зумовлена такими факторами:

- знанням цілей навчання та програмних вимог до мовленнєвих навичок і вмінь учнів у кожному класі;

- знанням змісту навчально-методичного комплексу;

- знанням умов навчання: вікових особливостей учнів, специфіки конкретного класу;

- знанням основних методичних вимог до сучасного уроку іноземної мови;

- врахуванням дидактичних і методичних принципів навчання.

Відповідно до програми навчання іноземної мови передбачає комплексне досягнення практичної, виховної, загальноосвітньої та розвиваючої цілей.

Практична мета передбачає навчання учнів говоріння, аудіювання (усне мовлення), письма, читання (писемне мовлення) іноземною мовою в межах тематики та мовного матеріалу, визначених програмою.

Загальноосвітня мета сприяє розширенню загального та філологічного кругозору учнів.

Розвиваюча мета спрямована на розвиток інтелектуальної, пізнавальної діяльності учнів, їх мовних здібностей.

Виховна мета забезпечує моральне, естетичне, трудове виховання учнів засобами іноземної мови.

Виходячи із загальних кінцевих цілей навчання, вчитель визначає конкретні цілі уроку: практичну, загальноосвітню, розвиваючу, виховну.

Формулюючи практичну мету, вчитель визначає, чого конкретно він буде навчати учнів на ньому уроці. Доцільно починати формулювання практичної мети словами "вчити..." або "навчити..." Наприклад: вчити учнів вживати ГС ... на рівні однієї фрази; вчити учнів вживати нові ЛО ... на рівні понадфразової єдності; вчити учнів розуміти незнайомі слова на основі контексту; вчити учнів розповідати про ... в обсязі 7-8 фраз на основі мовленнєвої ситуації з опорою на логіко-синтаксичну: вчити учнів обмінюватися репліками на рівні діалогічної єдності "твердження-твердження" на основі мовленнєвої ситуації: вчити учнів одержувати основну інформацію з прочитаною/ прослуханого тексту.

Якщо подається новий мовний матеріал, то формулювання практичної мети може бути таким:

- ознайомити учнів із функцією, формою, особливостями вживання ГС ... та вчити правильно використовувати її на рівні фрази;

- ознайомити зі значенням, формою, особливостями вживання ЛО ... та вчити правильно їх використовувати в знайомих ГС на рівні фрази;

- ознайомити з правилом читання літер і вчити правильно читати слова згідно з правилом.

Плануючи досягнення розвиваючої, виховної, загальноосвітньої цілей, вчитель повинен чітко визначити відповідний потенціал навчального матеріалу уроку і своїх дій на ньому. Наприклад:

- розвивати кмітливість учнів (учитель на уроці використовуватиме безперекладні способи семантизації або ребуси, кросворди тощо);

- розвивати інтелектуальну гнучкість учнів (учитель проводитиме вправу на трансформацію діалога-зразка на основі змінних ситуацій):

- виховувати гарний смак (навчаючи учнів правильно вживати прикметники, вчитель планує проведення вправи на основі ситуації добору одягу, який створює гармонійні за кольором ансамблі, тощо).

Формулювання загальноосвітньої мети можна починати словами: "розширювати уявлення" або "формувати уявлення..". Наприклад:

- розширювати уявлення учнів про традиції... (учні на уроці будуть читати текст, де є відповідна додаткова інформація, обговорення якої планується вчителем);

- формувати уявлення учнів про національний костюм (вчитель планує подачу або тренування ЛО за темою "Одяг" на основі предметів національного костюма, про який учні ще не мають уявлення).

Починається планування складанням тематичного плану. Він дозволяє вчителю бачити в цілому цикл уроків за темою, роль і місце кожного уроку в ньому і завдяки цьому добирати найбільш ефективні методи, прийоми та засоби для вирішення проміжних завдань на шляху досягнення кінцевих цілей в оволодінні учнями конкретними комунікативними навичками та вміннями в рамках відповідної теми. Для складання тематичного плану необхідно:

а) визначити характер та обсяг мовного і мовленнєвого матеріалу кожного уроку, передбачених авторами підручника;

б) вивчити відповідні методичні рекомендації "Книжки для вчителя" (за умови її наявності) та сформулювати цілі кожного уроку з урахуванням етапів роботи над навчальним матеріалом і вимог програми;

в) визначити необхідні для досягнення мети методи та прийоми навчання;

г) спланувати домашнє завдання;

д) забезпечити необхідне оснащення уроку;

е) врахувати специфіку роботи в даному класі (рівень підготовки учнів, їх пізнавальну активність, уміння виконувати певні типи вправ, інтерес до предмета, відношення до вчителя тощо)

Тематичний план є основою для поурочного планування, в якому розкривається конкретний зміст кожною уроку. З урахуванням специфіки іноземної мови як навчального предмета у процесі планування і складання плану конспекту.

- завдання кожного уроку визначаються в залежності від його місця в тематичному циклі;

- організація мовного матеріалу повинна бути комплексною; для формування конкретних аспектних мовленнєвих навичок та для розвитку умінь в різних видах мовленнєвої діяльності повинен виконуватись відповідний комплекс вправ:

- мовленнєва практика (вправи) повинна імітувати процес мовленнєвого спілкування, тобто мати комунікативну спрямованість, вмотивованість та ситуативну зумовленість;

- ефективність уроку визначається ступенем мовленнєвої активності учнів;

- урок повинен передбачати систематичний і планомірний контроль рівня сформованості мовленнєвих навичок, умінь учнів та сприяти здійсненню диференційованого підходу до їх навчання;

- зміст уроку повинен готувати учнів до виконання домашнього завдання;

- урок повинен проводитись іноземною мовою в доступних для розуміння учнями формах;

- діяльність учителя повинна викликати інтерес і пізнавальну активність учнів;

- у процесі планування необхідно враховувати вікові особливості учнів.

2.2. Індивідуальні завдання. Позакласні заходи, що проводяться іноземною мовою, їх аналіз

Зміст індивідуальних завдань та навчальної роботи студента під час педагогічної практики складається з таких видів діяльності:

1. Ознайомлення із специфікою діяльності школи даного типу (загальноосвітньої, ліцею, гімназії та ін.);

2. Планування навчально-виховного процесу та проведення уроків і позакласних заходів іноземною мовою;

3. Відвідування та наступний аналіз уроків і позакласних заходів іноземною мовою;

4. Участь у роботі методичного об'єднання вчителів іноземної мови, в семінарах студентів-практикантів, у засіданні педагогічної ради школи за результатами педагогічної практики, в підсумкових заходах з педпрактики.

5. Проведення студентом наукового дослідження із зазначенням тематики.

На основному етапі педагогічної практики студент-практикант здійснює таку діяльність:

1. Студент проводить не менше чотирьох уроків на тиждень.

2. Студента допускають до проведення уроків тільки за наявності мовного конспекту уроку, підписаного вчителем, методистом або керівником від кафедри.

3. За час педпрактики студент готує та проводить не менше одного позакласного заходу іноземною мовою, має конспект його проведення.

4. Студент відвідує уроки та бере участь в їх аналізі: не менше 8 уроків на тиждень, що проводять вчителі іноземної мови, вчителі-предметники та студенти-практиканти згідно з розкладом відвідувань та взаємовідвідувань.

5. Студент відвідує позакласні заходи, здійснювані іноземною мовою, які проводять вчителі та практиканти (не менше трьох заходів), і бере участь в їх аналізі.

6. Студент бере участь в методичних семінарах і виступає на них з доповідями.

7. Студент проводить дослідницьку роботу за темою курсової або дипломної роботи, а також за своїм вибором.

2.3. Методичні рекомендації

Під час педагогічної практики студент-практикант ІV курсу, спираючись на зразки методичних матеріалів та використовуючи настанови методиста і вчителя, повинен оволодіти основами професійно-методичними вміннями: конструктивно-планувальних, комунікативно-навчаючих, організаційних та дослідницьких умінь у такому обсязі:

1. Конструктивно-планувальні вміння:

а) складати плани-конспекти окремих уроків та серії уроків за темою на початковому або середньому ступені навчання; визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку;

б) обирати ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку;

в) визначати типи вправ та послідовність їх виконання у відповідності до етапів оволодіння мовленнєвими навичками та вміннями, а також з урахуванням труднощів навчального матеріалу і рівнем підготовленості учнів;

г) використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання і засвоєння мовних явищ, що вивчаються, та їх творчого застосування в мовленнєвій діяльності;

д) проектувати і створювати необхідні наочні посібники для проведення уроків;

е) скласти план позакласної роботи з іноземної мови;

є) скласти план і сценарій позакласного заходу з іноземної мови.

2. Комунікативно-навчаючі вміння:

а) встановлювати і підтримувати засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти: "вчитель-клас", "вчитель-учень", "учень-учень" тощо;

б) адаптувати свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми та можливостей і загального розвитку учнів (застосовувати мовні опори, спрощення, здійснювати перехід від однієї форми говоріння до іншої тощо);

в) намічати об'єкт контролю мовленнєвої діяльності учнів з урахуванням вимоги досягнення відносно правильного мовлення учнів та визначати рівень сформованих мовленнєвих навичок і вмінь;

г) помічати помилки учнів, усвідомлювати їх характер і використовувати мовленнєвий спосіб виправлення (перепитування, зорова, вербальна та схематична наочність, екстралінгвістичні засоби, тощо).

3. Організаційні вміння:

а) організовувати виконання накресленого плану;

б) забезпечувати мовленнєву діяльність учнів відповідно до плану уроку;

в) раціонально поєднувати колективні (фронтальні, малогрупові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та ступеню навчання;

г) проводити навчальні ігри з урахуванням вікових особливостей учнів та ступеню навчання;

д) цілеспрямовано використовувати традиційні наочні посібники та методично грамотно застосовувати аудитивні, візуальні та аудіовізуальні технічні засоби навчання;

е) здійснювати різноманітні прийоми активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів залежно від їх вікових особливостей;

є) проводити позакласний захід іноземною мовою за складеним планом і сценарієм.

4. Розвиваючо-виховні вміння:

а) реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий та виховний потенціал мовленнєвого матеріалу уроку;

б) формувати і розвивати на матеріалі іноземної мови інтелектуальну та емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси;

в) вирішувати засобами іноземної мови завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання учнів.

5. Дослідницькі вміння:

а) вивчати ставлення учнів до предмета і виявляти рівень сформованості мовленнєвих навичок та вмінь учнів за завданням викладача;

б) здійснювати методичний аналіз мовного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями та добору оптимальних шляхів попередження помилок;

в) проводити спостереження та аналіз відвіданих уроків з опорою на схему або вузькоцільове завдання;

г) спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів, студентів-практикантів, переносячи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи;

д) вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи описані в літературі нові норми, прийоми роботи.

Зміст навчальної діяльності керівників педагогічної практики

Діяльність керівників педагогічної практики — професорсько-викладацького складу університету, керівництва школи та вчителів — здійснюється у п'ять етапів: етап попередньої роботи, початковий, основний та підсумковий етапи, етап організаційної роботи після педагогічної практики.

На етапі попередньої роботи керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:

- керівник педагогічної практики факультету організує обмін досвідом проведення педагогічної практики між методистами;

- керівник педагогічної практики факультету проводить заняття з методики проведення педагогічної практики з молододосвідченими методистами;

- груповий методист і керівник педагогічної практики разом з керівництвом школи здійснюють у школі попередній вибір класів, груп, учителів іноземної мови та класних керівників, вирішують інші організаційні питання.

На початковому етапі керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:

- у перший день педагогічної практики груповий методист проводить організаційне заняття з академічною групою студентів в університеті або школі;

- у перший або другий день педагогічної практики в школі проводиться бесіда з директором, завучем або завідувачем кафедрою іноземної мови школи/завідувачем методичним об'єднанням школи і вчителями зі студентами-практикантами;

- протягом п'яти днів педагогічної практики організується знайомство практикантів з групами і класами;

- протягом першого тижня методист організує відвідування уроків учителів і проводить зі студентами їх аналіз;

- у перші дні педагогічної практики груповий методист організує відвідування студентами та наступний аналіз спеціально підготовленого уроку вчителя, студента або сам проводить показовий урок;

- протягом перших днів педагогічної практики груповий методист організує відвідування студентами та наступний аналіз позакласного заходу, здійснюваного іноземною мовою, спеціально підготовленого вчителем, студентом або самим груповим методистом;

- у перший тиждень педагогічної практики організується знайомство практикантів з групами і класами; груповий методист і керівник від кафедри затверджують індивідуальні плани роботи студентів-практикантів;

- груповий методист допомагає старості групи з педпрактики скласти протягом першого тижня педагогічної практики загальні розклади уроків, позакласних заходів, здійснюваних рідною мовою, взаємовідвідувань студентами уроків практикантів, а також позакласних заходів, здійснюваних іноземною мовою, методико-педагогічних семінарів, днів самостійної роботи студентів;

- груповий методист подає керівнику педагогічної практики університету загальний розклад уроків, позакласних заходів, що проводяться іноземною мовою, взаємовідвідувань студентами уроків практикантів, взаємовідвідувань студентами позакласних заходів, здійснюваних рідною мовою, та семінарів;

- керівник педагогічної практики факультету аналізує стан початкового етапу педагогічної практики і вживає заходів щодо його покращення.

III. Форми та методи контролю

На основному етапі керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:

- Методисти та вчителі дають студентам консультації з планування серій уроків і складання планів-конспектів окремих уроків, підготовки наочних посібників і технічних засобів, проведення позакласних заходів іноземною мовою.

- Вчителі відвідують усі уроки закріплених за ними практикантів та аналізують їх.

- Методисти відвідують уроки практикантів (не менше трьох уроків кожного практиканта) та аналізують їх.

- Методисти після уроку практиканта, на якому були присутні інші студенти-практиканти, навчають студентів-практикантів аналізувати уроки: робити загальний, поелементний та поглиблений аналіз.

- У разі необхідності методисти дають показові уроки або фрагменти уроків.

- Методисти відвідують не менше одного позакласного заходу, здійснюваного іноземною мовою.

- Методист і керівник педагогічної практики проводять семінари з методики, психології, педагогіки.

- Керівник педагогічної практики факультету під час педпрактики відвідує школу, проводить бесіди з керівниками школи, вчителями, знайомиться з документацією, яку ведуть студенти, відвідує уроки та позакласні заходи і бере участь в їх аналізі: бере участь у роботі зборів педагогічного колективу школи за підсумками педагогічної практики.

- Керівник педагогічної практики факультету проводить бесіди з груповими керівниками педпрактики про стан педагогічної практики, вживає заходів щодо його удосконалення.

На підсумковому етапі педагогічної практики керівники педпрактики виконують такі типи діяльності:

- Методист перевіряє документацію, яку ведуть студенти-практиканти, та оцінює її.

- Методист бере участь в організації та проведенні зборів педагогічного колективу школи за підсумками педагогічної практики.

- На зборах педагогічного колективу школи з підсумків педагогічної практики вчителі, класні керівники, методисти та керівники педагогічної практики характеризують роботу студентів-практикантів.

На етапі організаційної роботи після педагогічної практики її керівники виконують такі види діяльності:

- Груповий методист перевіряє документацію, яку подали студенти, підписує кожний її розділ та виставляє оцінку за педагогічну практику не пізніше як через три дні після її закінчення.

- Груповий методист складає звіт про результати педагогічної практики в академгрупі за затвердженою схемою і подає його разом з документацією студентів керівнику педагогічної практики факультету не пізніше як через три дні після закінчення педагогічної практики.

- Керівник педагогічної практики факультету вивчає та аналізує звіти групових методистів і документацію студентів, складає звіт про результати педагогічної практики і подає його в навчальну частину університету.

IV. Вимоги до звіту

На заключному етапі педагогічної практики студент виконує таку роботу:

1. Готує звітні матеріали з педагогічної практики:

- звіт про роботу (див. Додатки);

- повний конспект одного уроку з ескізами допоміжних засобів навчання;

- один наочний посібник з методичною запискою до його застосування;

- методичний аналіз уроку студента практиканта;

- індивідуальне завдання на практику.

2. Здає звітну документацію керівникам педагогічної практики для перевірки та оцінювання.

3. Захищає свій звіт з педагогічної практики на засіданні педколективу школи та комісії, яка затверджується наказом ректора.

4. Бере участь в підсумкових заходах з педагогічної практики, засіданнях "круглого столу", науково-практичній конференції тощо.

V. Підведення підсумків практики. Критерії оцінювання результатів педагогічної практики

Зміст критеріїв оцінювання результатів педагогічної практики

Проведення практичних занять – 40 б

Проведення позакласних заходів – 20 б

Позакласна робота – 20 б

Виступ на конференції – 10 б

Документація – 10 б

Критерії оцінювання

Результати проходження практики студентом оцінюються за наступними критеріями:

– Наявність всіх необхідних документів, що супроводжують процес проходження практики

– Наявність обов'язкових формальних елементів звіту

– Самостійність виконання звіту

– Глибина проробки завдання практики

– Обґрунтованість ідей і висновків, висунутих студентом

– Успішність захисту звіту з практики студентом

Підсумкова оцінка практики може бути визначена за допомогою наступної шкали:

“Відмінно” (90-100 (A) балів): наявні всі необхідні документи з практики з усіма реквізитами; звіт написано самостійно з дотриманням формальних вимог; завдання практики пророблені і висвітлені повністю; студентом продемонстрований високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, творчий підхід; звіт захищено успішно, отримано відповіді на запитання по звіту.

“Добре” (82-89 (B), 75-81 (C) балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні; звіт написано самостійно, але деякі формальні вимоги порушені; завдання практики пророблені і висвітлені не всебічно; студентом продемонстрований високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, проте вони суперечливі чи взаємовиключні; звіт захищено успішно, із зауваженнями.

“Задовільно” (67-74 (D), 60-66 (E) балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт засновано на плагіаті без використання посилань та/або деякі формальні вимоги порушені чи недотримані взагалі; завдання практики пророблені і висвітлені не в повному обсязі; студент продемонстрував схильність до механічної копіювання чужих ідей, висновків, вони суперечливі чи взаємовиключні; звіт ледве захищено через мало адекватні відповіді на запитання для захисту.

“Незадовільно” (35-59 (FX), 1-34 (F) балів): відсутні один чи більше документів з практики, деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт повністю засновано на плагіаті без використання посилань та/або багато формальних вимог порушено чи не дотримано взагалі; завдання практики пророблені і висвітлені неналежним чином; студент продемонстрував схильність до механічної копіювання чужих ідей, висновків, вони суперечливі, взаємовиключні і можуть бути майже не пов'язаними з

матеріалами практики; звіт не захищено через неадекватні відповіді на запитання для захисту і слабку орієнтацію в матеріалах звіту.

Комісія на звітній конференції підтверджує чи не підтверджує отримані студентом бали. Результати складання заліків з практики заносяться в відомість, залікову книжку студента за підписом всіх членів комісії. Керівник практики подає до деканату відомість диференційованого заліку з практики в день його складання.

Підсумки практики розглядаються на засіданні кафедри, де керівники подають письмовий звіт про результати практики. Загальний (зведений) звіт за всіма видами практики разом з копіями відомостей з захисту практики подаються кафедрою до навчально-методичного відділу університету.

VI. Навчальні посібники. Список рекомендованої літератури.

Нормативна база

1. Андреевская-Левенстерн Л.Л. Методика преподавания французского языка для средней школы. – М., 1983.
2. Демьяненко М.Я., Лазаренко К.А., Мельник С.В. Основы общей методики обучения иностранным языкам. – К., 1984.
3. Ляховицкий М.В. Методика преподавания иностранных языков. – М., 1981.
4. Ляховицкий М.В., Ныколаева С.Ю. Индивидуализация обучения иностранной речи в школе. – К.: Радянська школа. 1978.
5. Миньяр–Белоручев Р.К. Методика обучения французскому языку. – М., 1990.
6. Педагогична практика студентів. За редакцією проф. А.Д.Бонаря – К.: Вища школа, 1972. – 252 с.
7. Програми для середніх загальноосвітніх шкіл. Іноземні мови. 5-11 класи. – К.: Перун, 1996.
8. Рапанович А.Н. Фонетика фр. языка. – М., 1969.

9. Рогова Г.В., Рабинович Ф.М., Сахарова Т.Е. Методика обучения иностранным языкам в средней школе. – М.: Просвещение, 1991.

Базова література

10. Бех П.О., Биркун Л.В. Концепція викладання іноземних мов в Україні // Іноземні мови. – 1996, № 2. – С. 3-8.

11. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.

12. Виробничі функції, типові задачі діяльності та вміння учителя іноземної мови (спеціаліста)/ Колектив авторів під керівництвом С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 96 .

13. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам. – М.:Аркти-Глосса, 2000. – 163 с.

14. Гез Н.И., Ляховицкий М.В., Миролюбов А.А. Методика обучения иностранным языкам. – М., 1982.

Демьяненко М.Я., Лазаренко К.А., Кислая С.В. Вопросы методики обучения иностранным языкам. – К., 1984.

15. Методика навчання іноземних мов у середніх начальних закладах : Підручник/кол.авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт., 1999.

Ніколаєва С.Ю. Ступенева підготовка вчителя/викладача іноземної мови в університеті // Іноземні мови № 2. – 1999. – С.3 – 8.

Допоміжна література

16. Стандарт вищої освіти: Освітньо-кваліфікаційна характеристика за спеціальністю 6.010100 – Педагогіка і методика середньої освіти. Іноземна мова. – К., 2004.

17. Чоботарь А.В. Тезисы лекций и практические задания по курсу "Методика преподавания иностранных языков" (для студентов 3-го курса факультета романо-германской филологии). – Донецк: ДонГУ, 2000.

18. Desmos F. et autres Enseigner le FLE : Pratiques de classe. – P. : Editions Belin, 2005. – 272 p.

19. Cuq J-P, Gruca I. Cours de didactique du français langue étrangère et seconde. – Presses Universitaires de Grenoble, 2003. – 452 p.
20. Martinez P. La didactique des langues étrangères. – P.: Presse Universitaire de France, 1996. -126 p.
21. Організація педагогічної практики в кредитно-модульній системі навчання (освітньо-кваліфікаційні рівні «бакалавр», «спеціаліст») / Укл. Соловей І.М., Ніколаєва С.Ю., Спіцин Є.С. та ін.. – К: Ленвіт, 2006. – 106 с.
22. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. – М.: Просвещение, 1991.
23. Ковтанюк М.Р. La didactique du français: Cours théorique. – Чернівці: Рута, 2002. – 63 с.
24. Комков И.Ф. Методика преподавания иностранных языков. – Минск, 1979.
25. Литкенс К.Я. О порядке введения гласных звуков в начальном курсе французского языка // Вопросы обучения иностранным языкам в школе и вузе. – М., 1975.

Інформаційні ресурси

26. <http://www.cambridgeenglish.org/teaching-english/resources-for-teachers>
27. elt.enquiry@oup.com
28. www.oup.com/elt

ДОДАТКИ

Додаток 1. Зразок оформлення плану-конспекту уроку

Урок №

Клас

Дата

Тип уроку

Тема уроку

Практична мета:

Загальноосвітня мета:

Розвиваюча мета:

Виховна мета:

Засоби навчання:

Додаток 2. Схематичний план уроку

Час

Хід уроку

Етап. Мета. Прийом.	Зміст роботи
I	2

I. Початок уроку.

Мовленнєва зарядка.

Мета: вчити учнів розуміти на слух у пред'явленні вчителя текст, побудований на знайомому мовному матеріалі.

Прийоми: активне слухання, виконання тесту альтернативного вибору

II. ...

III. ...

Завершення уроку.

Домашнє завдання

Підсумки роботи. Оцінювання учнів, мотивація оцінок

Методична література:

План-конспект уроку з англійської мови у 4 класі дивись у додатку 1.

Ефективність планування певною мірою зумовлюється врахуванням даних попередньо проведеного методичного аналізу мовного матеріалу уроку. Цей аналіз базується на зіставленні (значень, форми, особливостей вживання) нових для учнів мовних явищ іноземної мови (фонетичних, лексичних, граматичних, графічних) з відповідниками рідної мови або схожими явищами іноземної мови, що вже засвоєні. Результати такого зіставлення дають можливість учителю заздалегідь прогнозувати типові помилки та труднощі учнів у засвоєнні конкретних мовних явищ і на цій основі добирати найбільш ефективні прийоми попередження та подолання помилок. Методичний аналіз мовного матеріалу уроку доцільно проводити за такою схемою.

Додаток 3. Схема методичного аналізу мовного матеріалу уроку

Новий мовний матеріал	Можливі помилки, зумовлені		Шляхи попередження помилок
	міжмовною інтерференцією	внутрішньомовною інтерференцією	
1. Фонетичний 2. Лексичний 3. Граматичний 4. Графічний			

Мета і зміст аналізу уроку

Аналіз уроку — важлива ланка професійної підготовки студентів у період педагогічної практики. Він має на меті: поглиблювати знання з методики; розвивати дослідницькі, конструктивно-планувальні, комунікативно-навчаючі та організаційні професійні вміння майбутнього вчителя; сприяти формуванню індивідуального стилю педагогічної діяльності.

Конкретні завдання проведення аналізу уроку:

- оволодіти вміннями щодо фіксованого спостереження за діяльністю вчителя або студента-практиканта та правильного її інтерпретування;
- навчитися визначати шляхи усунення помічених недоліків з урахуванням причин їх виникнення та конкретних умов навчання;
- оволодіти вмінням самоаналізу, що дозволяє порівнювати свої дії з прийнятими в методиці еталонами, шукати та знаходити ефективні прийоми навчання, розвитку та виховання учнів, умінням оперативного перебудувати накреслені дії залежно від конкретних змін у навчальній ситуації.

За період педпрактики IV курсу вміння студентів аналізувати уроки розвивається поступово. Спочатку (перший тиждень) студенти навчаються проводити з опорою на схему загальний цілісний аналіз уроку, оцінюючи реалізацію вчителем основних вимог до уроку іноземної мови: його цілеспрямованість, змістовність, мовленнєву активність учнів, відповідність мовленнєвої поведінки вчителя цілям, змісту та умовам навчання, результативність уроку. Після цього (наступний тиждень) на базі загального аналізу студенти оволодівають аналізом окремих елементів уроку за індивідуальними завданнями методиста. На завершальному етапі (останні два тижні) одержані вміння інтегруються у поглиблений аналіз уроку з опорою на схему.

Додаток 4. Схема загального аналізу уроку

I. Цілеспрямованість уроку:

1. визначити тему уроку, місце уроку в ситуативно-тематичному циклі, тип уроку;
 1. назвати цілі уроку: практичні, загальноосвітні, розвиваючі, виховні;
 2. встановити відповідність поставлених цілей місцю уроку в ситуативно-тематичному циклі та типу уроку.

II. Структура і зміст уроку:

1. назвати етапи уроку в їх послідовності;
2. встановити відповідність прийомів навчання основним цілям уроку:
3. оцінити раціональність співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
4. назвати допоміжні засоби навчання, що використовувались, оцінити їх доцільність та ефективність;
5. визначити розвиваючу, освітню, виховну, цінність мовленнєвого матеріалу уроку і вправ, їх відповідність віковим інтересам учнів.

III. Активність учнів на уроці:

1. визначити основні форми взаємодії вчителя та учнів на уроці, їх місце (на якому етапі, для вирішення яких завдань) та ефективність;
2. окреслити прийоми стимулювання мовленнєвої та розумової активності учнів.

IV. Мовленнєва поведінка вчителя:

1. визначити відповідність мовлення вчителя мовній нормі, його адаптованість до рівня мовної підготовки учнів і вимог шкільної програми;
2. оцінити чіткість і доступність формулювання вчителем завдань та зверненість його мовлення до учнів;
3. обґрунтувати доцільність використання вчителем рідної мови на уроці;
4. встановити співвідношення мовлення вчителя та учнів на уроці.

V. Результативність уроку:

1. назвати, чого навчилися учні на уроці;
2. визначити відповідність рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмій поставленим цілям;
3. оцінити об'єктивність та мотиваційний потенціал виставлених учителем оцінок.

Додаток 5. Схема поглибленого аналізу уроку

I. Цілеспрямованість уроку:

1. визначити практичну, освітню, розвиваючу, виховну цілі уроку;
2. встановити відповідність цілей уроку його місцю в ситуативнотематичному циклі, типу уроку та ступеню навчання.

II. Структура та зміст уроку:

1. назвати етапи уроку;
2. співвіднести їх послідовність і розподіл часу з поставленими цілями та віковими особливостями учнів і конкретними умовами навчання;
- 3) дати детальну характеристику зафіксованим етапам уроку.

A. Початок уроку:

- визначити форму проведення, оцінити мотиваційний потенціал та відповідність віковим особливостям і рівню мовної підготовки учнів;
- сформулювати навчальні завдання початку уроку та визначити їх зв'язок з цільовою установкою уроку;
- обґрунтувати відповідність використаних прийомів поставленим цілям;
- оцінити ефективність використаних засобів навчання;
- охарактеризувати мовленнєву поведінку вчителя.

Б. Основна частина уроку (з урахуванням наявності конкретних ланок уроку):

а) подача нового мовного матеріалу:

- визначити адекватність прийомів навчання етапам формування мовленнєвих навичок, труднощам засвоєння даного матеріалу і рівню підготовки учнів;
- оцінити вмотивованість та мовленнєву спрямованість подачі мовного матеріалу, забезпечення мовленнєвої та розумової активності учнів;